

„Kreatywne Boże Narodzenie” – inspiracje dla nauczycieli przedszkoli i edukacji wczesnoszkolnej

Mariola Malkiewicz – doradca metodyczny ds. wychowania przedszkolnego

W poniższej publikacji dziele się moim doświadczeniem, prezentując przydatne informacje, ciekawostki, zabawy, pomysły działań związane z Bożym Narodzeniem . Przedstawione zabawy i działania są mojego autorstwa „sprawdzone i wybawione” z dziećmi.

1. ZWYCZAJE ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

1. Święto Bożego narodzenia przypada 25 grudnia i obchodzone jest ku czci narodzin Jezusa Chrystusa. Dzień wcześniej tj. 24 grudnia jest dzień zwany Wigilią Bożego Narodzenia .
2. Choinka – symbol siły i życia. W domach i na dworze stroimy to drzewko w różne błyskotki, bombki, łańcuchy i światełka. Ozdoby choinkowe można wykonać samemu albo kupić w sklepach. Zwyczaj zdobienia choinki wywodzi się z Niemiec.
3. Uroczysta kolacja zwana wieczerzą wigilijną lub po prostu Wigilią – dzień przed Bożym Narodzeniem, tj. 24 grudnia ludzie świętują Wigilię. Jest to bardzo uroczysta kolacja, na którą przygotowuje się wg tradycji 12 potraw.
4. Powinno się do niej zasiąść wraz z pojawieniem się pierwszej gwiazdki na niebie. Dzieci wypatrują, kiedy pojawi się pierwsza gwiazdka na niebie. Informują o tym dorosłych i wówczas powinno się rozpocząć Wigilię. Stół powinien być uroczyście ozdobiony. Przy nim zasiada rodzina i bliskie osoby. Przed samą kolacją wszyscy dzielą się opłatkiem i składają sobie życzenia.
5. Opłatek – zanim zaczniemy jeść wigilijne potrawy wszyscy dzielą się opłatkiem, który symbolizuje chleb i jest znakiem pojednania. Przełamanie opłatkiem jest znakiem miłości, przyjaźni i przebaczenia. Dzieleniu się opłatkiem towarzyszy składanie sobie wzajemnych życzeń. Kiedy wszyscy już przełamią się opłatkiem zasiadamy do wieczerzy
6. Sianko pod obrusem – Symbolizuje skromność.
7. Potrawy wigilijne – na uroczystą wieczerzę wigilijną przygotowuje się wyjątkowe potrawy. Według tradycji w Polsce kolacja powinna składać się z 12 potraw. Na tej kolacji zwyczajowo nie podaje się potraw mięsnych. Potrawy mogą być różne w zależności od regionu kraju, upodobań gości. Najczęściej podawane są: potrawy rybne (karp, śledzie, liny, karpie, sandacze), kapusta z grzybami, kapusta z grochem, sałatka jarzynowa,

pierogi, barszcz, kutia, paszteciki z grzybami i krostkiety. Wśród deserów króluje makowiec.

8. Śpiewanie kolęd – po wieczerzy wigilijnej w większości domów śpiewa się kolędy. Są to religijne piosenki nawiązujące do wydarzeń narodzenia Jezusa. Kolędy są śpiewane tylko w okresie Bożego Narodzenia.

9. Szopka Bożonarodzeniowa – makieta przedstawiająca scenę narodzin Jezusa, przybycia pasterzy i trzech mędrców.

10. Jasełka – widowisko o Bożym Narodzeniu. Jego nazwa wywodzi się od staropolskiego słowa „jasło” oznaczającego żłób.

11. Święta Bożego Narodzenia to piękne, wyjątkowe święta. Rodziny spędzają je najczęściej razem. Jest to okazja do obdarowywania siebie prezentami, które według tradycji przynosi Mikołaj i zostawia pod choinką. W większości domów prezenty rozpakowuje się po wieczerzy i po śpiewaniu kolęd. W niektórych domach prezenty otwierane są rankiem 25 grudnia.

12. Mikołaj – to ukochany gość świąt Bożego Narodzenia, szczególnie dla dzieci. Miły, starszy pan z siwą brodą w czerwonym ubraniu. Znają go wszyscy. Jest rozpoznawalny gdy pojawia się już przed świętami w sklepach, na ulicach, w przedszkolach. Mikołaj dobrze się kojarzy - ze spełnianiem dziecięcych marzeń i przynoszeniem prezentów. Dzieci głównie na niego czekają w wigilijny wieczór. Najczęściej go nie widzą ale są przekonane że to on przynosi prezenty. Imieniny Mikołaja są obchodzone 6 grudnia. Wówczas też zaznacza on swoją obecność przez np. wkładanie małego prezentu do bucika

I. CIEKAWOSTKI ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

- ✓ Zwyczaj dzielenia się opłatkiem jest tradycją głównie Polską. Zwyczaj ten jest również w Czechach, na Ukrainie, na Białorusi, we Włoszech.
- ✓ np. W Boliwii zgodnie ze zwyczajem na mszę wigilijną przychodzi się z kogutem. Ludność tego regionu wierzy, że to właśnie ten ptak jako pierwszy ogłosił narodziny Jezusa.
- ✓ W Anglii święta zaczynają się 25 grudnia. Tego dnia dzieci rozpakowują prezenty. Cześć upominków umieszczona jest w skarpetkach nad kominkiem. Zamiast karpia podczas uroczystej wieczerzy spożywa się indyka nadziewanego warzywami a na deser podaje się pudding. Brytyjczycy wkładają na głowy papierowe korony – symbole trzech króli, którzy przyszli do stajenki zobaczyć dzieciątko.
- ✓ W Stanach Zjednoczonych w święta jada się kurczaka z żurawiną w Indiach jada się specjalne danie z ryżu i winogron z orzechami. We Francji symbolem świąt w kuchni jest rolada w kształcie pnia

drzewa.

W Szwecji na Boże Narodzenie jada się ryżankę z cynamonem i migdałami

W Hiszpanii tradycją Bożego Narodzenia jest wielka loteria świąteczna.

W Grecji święta trwają aż 12 dni a prezenty otrzymuje się dopiero w Nowy Rok.

- ✓ W Finlandii na stołach świątecznych nie może zabraknąć grogu czyli mocnego alkoholu na bazie czerwonego wina, rodzynek i ziół.
- ✓ W Kolumbii zamiast opłatka uczestnicy wieczerzy dostają 12 winogron symbolizujących dwanaście życzeń.
- ✓ Zwyczaj pozostawiania pustego miejsca przy stole najprawdopodobniej pochodzi z Portugalii. Tam zostawiano puste nakrycie przy stole dla osób już nieżyjących.
- ✓ Kolory, których używamy do dekoracji domu mają swoją symbolikę:
 - zielony – odrodzenie i nowe życie,
 - złoty – bogactwo,
 - czerwony – krew Jezusa
- ✓ Czasami do dekoracji domów, pomieszczeń wykorzystuje się jemiolę. Niektórzy mówią, że pocałunek pod jemiolą przynosi szczęście. Zwyczaj ten jest popularny w Stanach Zjednoczonych.
- ✓ W Meksyku domy i ulice dekoruje się papierowymi lampionami. W środku takiego lampionu umieszcza się świeczkę.
- ✓ Szopki Bożonarodzeniowe robi sienie tylko w Polsce ale bardzo popularne są też w Hiszpanii i we Włoszech. Pierwszą szopkę bożonarodzeniową stworzył św. Franciszek z Asyżu. Miała walor edukacyjny, bo dzięki niej zakonnik opowiadał ludziom historię tych niezwykłych świąt i łatwiej było zrozumieć słuchaczom istotę Bożego Narodzenia.
- ✓ Mikołaj swój obecny wygląd zawdzięcza kampanii reklamowej Coca-Coli z lat 20 XIX w. Jego pierwowzorem był biskup z Miry, który zasłynął tym, że rozdał swój majątek ubogim.
- ✓ Ciekawostką jest, że w Polsce nie zawsze Mikołaj przynosi prezenty. Zależy to od regionu naszego kraju. Zdarza się, że w różnych regionach komu innemu przypisuje się ten zaszczyt. W Małopolsce daje je Aniołek. Na Dolnym Śląsku Gwiazdka a w Poznaniu dzieci otrzymują prezent od Gwiazdora. Na Górnym Śląsku prezenty przynosi dzieciątko. Są też regiony gdzie prezenty przynosi Dziadek Mróz. Jednak w wielu regionach Polski zwyczajowo mówimy że prezenty przynosi Mikołaj.
- ✓ W Europie prezenty roznosi najczęściej Mikołaj ale też i inne osoby.
 - np. Hiszpania – Trzej Królowie,
 - Włochy – Befana
 - Rosja – Dziadek Mróz,
 - Austria, szwajcaria, Niemcy – Dzieciątko Jezus
 - Szwecja – Tomte lub Jultomten

Najpopularniejszy renifer Rudolf Czerwononosy narodził się w 1939 roku. Stworzył go na potrzeby książki Robert L. May. Z kolei pierwsza kartka świąteczna, którą zapoczątkowano tradycję wysyłania do bliskich bożonarodzeniowych pocztówek, powstała w 1843 roku. Stworzył ją brytyjski ilustrator John Calcott Horsley.

III. WIERSZYKI NA BOŻE NARODZENIE

6 grudnia- czy już wiecie

kto wędruje sobie po świecie.
To Mikołaj uśmiechnięty
niesie dzieciom swe prezenty

Kto szybciotko rano wstanie
niespodziankę wnet dostanie.
Kto bućki czyste ma,
temu Mikołaj prezent da!

Choineczka mała

w okienko zajrzała
Tu chce spędzić święta!
Woła uśmiechnięta.

Chodź do nas choinko
Ciebie zapraszamy
tu do naszej sali
pięknie Cię witamy.

Czekaliśmy dziś na Ciebie,
twe gałązki ustroimy,
Będiesz piękna i błyszcząca,
bombki, gwiazdki zawiesimy

Renifery pędzą z góry

wiozą gością hen pod chmury.
Rudolf pierwszy oświećli drogę,
Już doczekać się nie mogę.

W saniach jest prezentów wiele
Wszystkim będzie dziś weselej
Mikołaju zajrzyj do mnie,
Tam gdzie światło w moim oknie.

Zostaw dla mnie niespodziankę,
Wypij mleczka jedną szklanekę.

zjedz ciasteczko kolorowe
zanim ruszysz w dalszą drogę.

Mikołaj chodzi po drogach i polach

a często zachodzi do przedszkola.
Gdy bierzecie moje prezenty,
Jestem wtedy uśmiechnięty,
Dziś powiem wam w sekrecie
Tajemnicę bo nie wiecie, .
Chociaż nikt nie widzi mnie
każde dziecko przecież wie.
Że Mikołaj uśmiechnięty,
Rozdaje dzieciom prezenty.
Więc zatańczmy wszyscy wkoło ,
Dalej bawmy się wesoło

Czy słyszeliście już wszyscy? Wesoła nowina!

W szopce na sianie rodzi się dziecina
Kto chce niech ją powita radośnie
Chrystus się rodzi, wołaj jak najgłośniej!
Anieli grają, cuda ogłaszają.
A przedszkolaki wesoło śpiewają.

Kto widział Jezusa, gdy leżał w stajence?

Kto darował Mu swoje dobre serce?
Pasterze, co w polu straż swoją trzymali,
To oni pierwsi serca swe oddali.
Dzisiaj świętujemy Boże Narodzenie
Jest choinka, pierwsza gwiazdka i prezentów moc.
Wszyscy cieszą się, śpiewają
W Betlejemską noc.

Narodzenia czas wypełnił dni.

Świąteczkami choinka dziś lśni.
Był pastuszek bosy, na fujarce grał,
Pasał w górach owce i szałasie spal.
Wstawaj pastuszkule, prędko pastuszkule!
Do Betlejem dzisiaj razem pobiegniemy
Bo Jezusa ujrzyć wszyscy chcemy!

Życzenia składamy na Święta

Niech każdy o innych pamięta.

Spokój, radość niech w sercach gości,
Miejmy dla siebie więcej miłości.
A w Nowym Roku dla wszystkich
życzymy pomyślności!

IV. SKĄD SIĘ WZIĄŁ MIKOŁAJ I MIKOŁAJKI?

Mikołajki zawitały do Polski ok. 1840 roku z Niemiec.

Zabawki dostawały jednak tylko dzieci z zamożnych domów, te z biedniejszych rodzin znajdowały pod poduszką orzechy, jabłka czy drobne słodkości.

Rubaszny pan z siwą brodą, otoczony elfami i reniferami, mieszkający w Laponii (lub na biegunie północnym według innych), spodobał się ludziom na całym globie. Dzisiaj każde dziecko wie, gdzie mieszka Święty Mikołaj, jak wygląda i że po napisaniu do niego listu, najcudowniejsze z prezentów trafiają pod ustrojone drzewko.

Czy wszyscy znają prawdziwą historię świętego Mikołaja? Obecnie kojarzy się on – zarówno dzieciom, jak i dorosłym – z czerwonym, ciepłym strojem, tego samego koloru czapką z białym pomponem i saniami ciągniętymi przez magiczne renifery. Święty Mikołaj rozdaje prezenty, wchodzi do domów przez komin, z ochotą podjada pozostawione dla niego kruche ciasteczka, które popija szklanką mleka. Tymczasem znany z historii święty Mikołaj ma niewiele wspólnego z wizerunkiem korpulentnego staruszka w czerwonym ubraniu. Jednakże był równie dobroduszny co ten komercyjny. Kim był prawdziwy święty Mikołaj?

Mikołaj pojawił się po raz pierwszy w reklamie Coca-Coli w 1930 roku. Ilustrację stworzył Fred Mizen. Rok później koncern zlecił Haddonowi Sundblomowi opracowanie obrazów reklamowych z tą postacią.

Historia Świętego Mikołaja z Miry

Święty Mikołaj, zanim faktycznie został kanonizowany na świętego, był biskupem Miry Licyjskiej (dzisiejsza Turcja). Żył na przełomie III i IV wieku naszej ery. Wymodlony przez rodziców chłopiec stał się dla nich cudem. Będąc dorosłym mężczyzną, zdobył sławę dzięki dobrym uczynom. Ponieważ Mikołaj był jedynakiem i odziedziczył po rodzicach znaczny majątek, postanowił pomóc potrzebującym i rozdawał swoje

dobra (nie tylko dzieciom!). Był pobożny, miłosierny, dobry i powszechnie lubiany.

Był też uznawany za cudotwórcę, o czym świadczą liczne legendy o świętym Mikołaju. Jedna z nich mówi, że gorącą modlitwą uratował rybaków podczas sztormu (stąd jest uznawany za patrona marynarzy). Inna, że wstawił się za niesłusznie skazanymi na śmierć urzędnikami, ratując ich od okrutnego losu. Jeszcze kolejna, że ocalił miasto od głodu.

Zmarł 6 grudnia. Na pamiątkę tego dnia obecnie obchodzone są mikołajki. Jego relikwie znajdują się we włoskim mieście Bari. Jest patronem wielu miejsc i profesji, jest mu poświęconych wiele świątyń na świecie. Biskup Miry nie nosił jednak czapki z pomponem i nie chodził z workiem pełnym zabawek. Na obrazach i ikonach jest przedstawiany jako szczupły człowiek odziany w czerwoną szatę biskupią, z mitrą na głowie, pastorałem w jednej i/lub księgą w drugiej dłoni.

V. ZABAWY TEMATYCZNIE ZWIĄZANE ZE ŚWIĘTAMI BOŻEGO NARODZENIA I ZIMĄ

ZABAWY Z ELEMENTAMI MUZYCZNO – RUCHOWYMI, INTEGRACYJNYMI, KOMUNIKACYJNYMI

1. Zabawa „**Ślady**” połączona z szukaniem prezentów Mikołaja – zanim dzieci przyjdą do sali należy rozłożyć ślady męskich butów, które zaprowadzą dzieci do prezentów, które w nocy przyniósł Mikołaj. (mel. z filmu „Różowa pantera”)
2. Zabawa „**Zgadnij kto?**” – grupę dzielimy na pół. Jedna grupa wychodzi z sali. Dzieci z drugiej grupy zakładają czapki mikołajskie i siadają na dywanie po turecku. Dodatkowo nachylają się do przodu, aby nikt ich nie rozpoznał. Przy tajemniczej muzyce (mel. z filmu „Różowa pantera”), dzieci wchodzą do sali i cichutko podchodzą do osób siedzących na dywanie. Stają za nimi. Prowadząca podchodzi do każdego dziecka i pyta czy rozpoznała swoją osobę. Można też dać dzieciom kartki z imionami dzieci, które mają rozpoznać. Wówczas każdy chodzi po sali aż dotrze do odpowiedniej osoby, zapisanej na jego kartce. Zabawę dobrze jest przeprowadzać przy zasłoniętych roletach lub po południu, kiedy robi się już ciemno (można wówczas wyłączyć światło w sali).
3. Zabawa „**Zakupy świąteczne**” - Pomoce: sztywne kartki z zapisanymi na nich cyframi od 1 do 4 (cyfry mogą być też zapisane na tekturze wyciętej w formie lizaka), nagranie muzyczne.

Przebieg: Początkowo wszyscy siedzą na dywanie i rozmawiają o świątach i związanych z nimi obowiązkach. Następnie zapowiadamy wycieczkę na zakupy świąteczne. Gdy gra muzyka, każdy sam chodzi po sklepie i ogląda wystawy. Gdy muzyka milknie, dzieci dobierają się w grupy liczące tyle osób, ile wskazuje pokazana kartka (lub lizak), i wypełniają różne polecenia.

* Każde dziecko wchodzi po schodach.

** W parach jedno dziecko jest lustrem, a drugie przymierza nowe ubranie. Dziecko – lustro robi pokazuje wszystkie gesty tak jak osoba w parze.

*** W trójkach dzieci próbują zapakować choinkę na samochód i odpowiednio ją przywiązać, pamiętając o tym, że drzewko kłuje.

**** W czwórkach dzieci stroją choinkę i śpiewają kolędy.

Polecenia nie muszą być przypisane do numerków. Prowadzący może je podawać na bieżąco, korzystając z własnej pomysłowości. Może też poprosić dzieci o wymyślenie zadań.

4. Zabawa „**Loteryjka muzyczna**” – Pomoce: karteczki z zapisanymi poleceniami do wykonania umieszczone w pojemniku (kuferku), rytmiczne nagrania muzyczne.

Przebieg: Uczestnicy zabawy tańczą dowolnie przy muzyce. Po chwili zatrzymujemy melodię, a wszyscy stają nieruchomo. Wybrane dziecko losuje kartkę i odczytuje zapisane na niej polecenie. Po wykonaniu zadania włączamy muzykę i dzieci ponownie tańczą. Przykłady poleceń do zapisania na kartkach:

Zatańczcie, trzymając się za uszy.

Zatańczcie, stojąc na lewej nodze.

Zatańczcie, jakby was bolał ząb.

Zatańczcie, jakbyście mieli przyklejone nogi do podłogi.

Zatańczcie w parach, trzymając się za małe palce u rąk.

Osoby, które mają spodnie, niech zatańczą z zamkniętymi oczami.

Chłopcy niech zatańczą tak, jakby mieli suknie balowe, a dziewczynki jakby miały za duże buty.

Niech zatańczą tylko osoby mające niebieskie oczy.

Dziewczyny niech zrobią węża, trzymając się za ręce, a chłopcy niech klaszczą.

Zatańczcie tak, jakbyście byli w stanie nieważkości

5. **Zabawa taneczna z Mikołajem** - prowadzący przygotowuje wesoły utwór do tańca. Mikołaj prowadzi pociąg, do którego dołączają się chętne dzieci. Następnie wszyscy razem robią koło i dalej tańczą.

6. **Zabawa „Wesołe kuligi”** – prowadzący dzieli wszystkich na kilka grup, które utworzą kuligi trzymające się za ręce. Pierwsza osoba, która prowadzi kulig dostaje czapkę Mikołajską, którą wręcza jej sam Mikołaj. W czasie wesołej muzyki pociągi ruszają i tańczą po

całej sali.

7. **Odgadywanie „Co mam w mikołajowym worku Mikołaja?”**.
Prowadzący ukrywa tam rekwizyty z bajek, których nazwy dzieci muszą odgadnąć. Można dzieci nieco naprowadzić na trop.
Przykładowe rekwizyty to: różdżka wróżki z bajki o Śpiącej Królewnie, koszyczek Czerwonego Kapturka, Kapelusz Kota w butach, pantofelek Kopciuszka.....
8. **Kółko i krzyżyk w wersji świątecznej** – zamiast kółka i krzyżyka na planszy zaznaczamy gwiazdkę i choinkę

ZABAWY BADAWCZE

Święta Bożego Narodzenia to nie tylko strojenie choinki, robienie aniołków i porządki ale też mnóstwo wrażeń, które można odbierać różnymi zmysłami. Proponuję pokazać dzieciom święta za pomocą niektórych zmysłów:

- suszenie pomarańczy – krojenie w plastry, układanie w ciepłym miejscu, sprawdzanie właściwości plasterków już wysuszonych, wieszanie na choinkę (lub wykonanie girlandy w połączeniu z innymi rzeczami)
- wykonanie gwiazdek z masy mączno-solnej lub z masy porcelanowej,
- „Zapachy świąt” – wąchanie i smakowanie różnych przypraw,
- poznamy właściwości maku,
- pieczemy pierniczki – pozwólmy dzieciom pobawić się mąką i masą na pierniki (kolor, smak, zapach). Przepis na pierniczki w folderze „Czekamy na święta”
- wykonanie brokatowej bombki – dajmy dzieciom brokat do ozdabiania bombki. Niech wezmą go do rąk. Nawet jeśli im się przyklei to nic nie szkodzi,
- wbijanie goździków w owoce cytrusowe,
- wykonywanie ozdób świątecznych z wykorzystaniem materiałów o różnej fakturze,
- „Obrus w choinki” wykonany pieczętkami z kartofla z wzorem choinkowym z wykorzystaniem czerwonej farby,
- robimy sztuczny śnieg
- łączenie zapachów, zamkniętych w małe pojemniki w pary lub nawet w trójki (takie same)
- słuchanie świątecznych piosenek wykonywanych w różnym rytmie,
- słuchanie dzwoneczków, porównywanie dźwięków
- zapach choinki – wąchanie zapachów lasu i świerku (świeczki, zapachy w dyfuzorach)

- robimy gwiazdki – świderki

ŚWIĄTECZNE ZABAWY LOGOPEDYCZNE

Cele – podnoszenie sprawności narządów mowy, doskonalenie płynności ruchów, doskonalenie prawidłowego nabierania powietrza i wydłużania fazy wydechowej

1. Zabawa „**Sanki Mikołaja**” - Pomoce: czapki Mikołaja dla niektórych dzieci, nagranie skocznej, zimowej melodii.
Przebieg: Dzieci ustawiają się parami, tworząc w ten sposób podwójne zaprzęgi. Jedno dziecko z pary, to które stoi z przodu, naśladuje stukot kopyt renifera (kłąskanie), drugie dziecko z zaprzęgu ubiera czapkę Mikołaja i naśladuje dźwięk dzwonek. Zaprzęgi poruszają się przy wybranej przez nauczycielkę, skocznej piosence. Gdy muzyka milknie, wszyscy stają w miejscu i naśladują radosny, gruby śmiech Mikołaja – ho, ho, ho. Na powtórny dźwięk melodii następuje zamiana miejsc w parach i zaprzęgi jadą w dalszą podróż.
2. Zabawa „**Wirujące i skaczące płatki śniegu**” - Pomoce: małe płatki śniegu, na przykład z bibuły, waty, styropianu albo białego papieru toaletowego, rurki.
Przebieg: Nauczycielka umieszcza płatki śniegu w szerokim, głębokim pojemniku lub kartonie. Jeżeli mają być one zrobione z papieru, dzieci mogą je dodatkowo pociąć nożyczkami, co jest bardzo dobrym ćwiczeniem dla rąk. Uczestnicy zabawy podchodzą do kartonu z rurkami, które otrzymali od nauczycielki i dmuchają, wprawiając „płatki śniegu” w ruch.
3. Zabawa „**Tańczące aniołki**” - Pomoce: małe aniołki z papieru na nitce. Przebieg: Nauczycielka zawiesza papierowe aniołki na nitkę. Kilko wybranych dzieci podchodzi do nich i stara się je wprawić w ruch za pomocą silnego wydechu powietrza. Następnie kolejne dzieci wykonują ćwiczenie. Zabawa może odbywać się przy muzyce.
4. Zabawa „**Świąteczna rozmowa**” - Pomoce: dwa telefony zabawkowe. Przebieg: Wszystkie dzieci siedzą w kole na podłodze. W trakcie zabawy nauczycielka cały czas trzyma jeden telefon, natomiast dzieci przekazują sobie kolejno słuchawkę drugiego. Prowadząca udaje, że dzwoni do tego dziecka, które w danym momencie ma telefon. Wypowiada różne wyrazy i zdania związane z Bożym Narodzeniem. Dziecko również do słuchawki powtarza to, co usłyszało. Następnie podaje telefon siedzącemu obok koledze lub koleżance. Prowadząca zabawę dzwoni do kolejnego dziecka. Dzieci muszą mieć kontakt wzrokowy z nauczycielką. Dzieci powtarzają tylko te wyrazy, które są związane z Bożym Narodzeniem. jeśli zostanie wypowiedziany inny wyraz to dziecko już go nie powtarza tylko przekazuje telefon osobie siedzącej obok.

5. Zabawa **„Jedzie kulig”** - Pomoce: czapka Mikołaja dla jednej osoby z każdego zaprzęgu.
Przebieg: Zabawa polega na naśladowaniu odgłosów zimowej wycieczki kuligiem. Wszystkie dzieci ustawiają się jedno za drugim w kilku grupach. Będą to wesołe kuligi. Na początku grupy jest dziecko udające konia, za nim woźnica, następnie Mikołaj w czapce i dzieci. Nauczycielka włącza zimową, skoczną melodię i wszystkie kuligi ruszają, tzn. biegają spokojnie po sali. Na umówiony sygnał woźnica woła: Prrr!, a zaprzęgi zatrzymują się. Następnie wprowadza się dodatkowy element – kląskanie koni w czasie biegu i dźwięk dzwonek naśladowany przez dzieci. Również Mikołaj może od czasu do czasu zawołać: Ho, ho, ho. Gdy muzyka milknie, w zespołach wybierane są inne dzieci do pełnienia ról i kulig odjeżdża znowu. Można wprowadzić kilka rekwizytów, które będą dawały sygnał dzieciom, kiedy mają naśladować odgłosy. Dobra rada! Liczba dzieci w zaprzęgach zależy od liczebności grupy. Jeśli kuligi poruszają się zbyt szybko, należy przeprowadzić z dziećmi rozmowę o bezpieczeństwie podczas takich zimowych zabaw.
6. Zabawa **„Świąteczne sny”** - Pomoce: obrazki ze zwierzętami, nagranie ze spokojną muzyką. Przebieg: Dla każdego dziecka należy przygotować plakietkę – obrazek ze zwierzęciem. Dzieci, które dostały rysunek tego samego zwierzęcia, tworzą grupę. Po włączeniu spokojnej muzyki zwierzęta zasypiają. Podczas snu wydają pewne odgłosy lub poruszają się delikatnie, co może świadczyć o tym, że mają wspaniały sen. Przykładowe zachowania zwierząt: – niedźwiedź mruży cichutko, – myszka piszczy cicho, – zając rusza wąsikami (górną wargą), – kot mruży: mrau, mrau, – konik kląska z zamkniętymi ustami, – ryba otwiera i zamyka ściągnięte wargi, – świerszcz szepce: cyt, cyt, cyt. Po przebudzeniu wszyscy opowiadają, jaki świąteczny prezent im się przyśnił.
7. **„Zimowa zabawa”** - Pomoce: czapki Mikołaja dla dzieci, nagranie wesołej melodii lub zimowej piosenki.
Przebieg: Zabawa jest podobna do Wesołych kuligów. Zespoły, czyli kuligi, tworzone przez dzieci, są wyznaczane przez nauczycielkę, która na kilku kartkach ma narysowaną różną ilość oczek rozmieszczonych tak, jak na kostce do gry. Co jakiś czas pokazuje dzieciom kartkę z oczkami. Zadaniem dzieci jest stworzyć kulig o takiej ilości osób. Pierwsza osoba z kuligu zakłada czapkę Mikołaja i woła – ho, ho, ho w rytmie muzyki. Pozostałe dzieci naśladowują dźwięk dzwonek lub śpiewają piosenkę.
8. Zabawa **„Przenoszenie śnieżnych płatków”** - Pomoce: małe kulki białego papieru (nie mogą przejść przez rurkę od napojów) lub skrawki papieru, małe kółka, rurki do napojów.
Przebieg: Na dużej przestrzeni, na przykład na stole, nauczycielka rozkłada skrawki papieru i małe kółka. Wybrane dzieci podchodzą z rurkami do stołu. Ich zadaniem jest przeniesienie imitujących płatki śniegu białych kawałków papieru na tacki stojące na tym samym stole. Aby je przenieść, należy wciągnąć powietrze do rurki i

zatrzymać na chwilę, tak aby skrawek papieru przywarł do dołu rurki. Po upływie wyznaczonego czasu, wszyscy przeliczają płatki, które udało im się przenieść.

V. WARSZTATY ŚWIĄTECZNE „SZKOŁA MAŁYCH MIKOŁAJÓW”

Wstęp

Spotkanie będzie „szkoleniem”, a także wspaniałą zabawą dla tych, którzy chcą pomagać świętemu Mikołajowi. Scenariusz może być wykorzystany na spotkaniu z dziećmi lub na spotkaniu integracyjnym dzieci i rodziców. Zabawę poprowadzi śnieżynka ubrana w czerwony kostium oraz czapkę Mikołaja. Jest ona nauczycielką w szkole Mikołaja. Dzieci muszą umieć wszystko to, co potrafi Mikołaj, dlatego prowadząca zaproponuje im siedem lekcji. W czasie zabawy powinno się zaplanować zadania dla dzieci, wejście Mikołaja i wspólną zabawę.

- I. Przygotowanie miejsca – sala, w której będzie miejsce do tańca i zabawy oraz miejsce do działania np. stoliki
- II. Przygotowanie uczestników – każdy, kto chce wziąć udział w spotkaniu powinien zaopatrzyć się w czapkę Mikołaja, serduszka dla Mikołaja wykonane przez siebie
- III. Czas trwania – ok. 2 – 2,5 godziny
- IV. Potrzebujemy – kilka czapek Mikołaja (gdyby ktoś zapomniał), pary kotylionów w kształcie płatków śniegu lub gwiazdek, zgodnie z liczbą uczestników, nagrania muzyczne do tańca; para rogów renifera; materiały plastyczne do wykonania zimowych plakatów; miotła, nagranie szybkiej muzyki, kolorowe wstążki, patyczki ok. 20 cm długości, nagranie spokojnej melodii, gazety; trąbki urodzinowe (po jednej dla każdego); spinacze do bielizny, cukierki, cztery pojemniki, cztery krzesła; kolorowy duży kamień, dwa duże czerwone worki Mikołaja; drobne prezenty dla dzieci

V. Opis

1. Powitanie wszystkich chętnych uczestników w naszej mikołajowej szkole.
2. Rozdanie wszystkim kotylionów w formie śniegowych płatków, gwiazdek (powinny być pary kotylionów). Uczestnicy przyczepiają sobie nawzajem kotyliony. Na spotkaniu dzieci same mogą zrobić sobie kolorowe kotyliony z przygotowanych materiałów plastycznych.
3. Taniec powitalny - uczestnicy zabawy szukają sobie do pary osoby, która ma taki sam kotylion. Tańcem powitalnym może być poleczka, walczyk lub inna dowolna melodia, którą lubią dzieci.
4. Zabawa z muzyką „Orszak świętego Mikołaja” (może być to też piosenka o Rudolfie)- grupa tworzy dwa orszaki (jedna osoba za drugą). Każdy orszak prowadzi Rudolf Czerwononosy, który powinien mieć rogi renifera i czerwony nos. Na sygnał melodii wszyscy ruszają. Orszaki wirują po całej sali. Gdy melodia ucichnie pierwsza osoba z

orszaku musi wykonać jakiś gest w stosunku do drugiej osoby ze swojego składu, ta z kolei robi to samo do kolejnej osoby. Gest ten musi zostać przekazany kolejno aż dojdzie do osoby będącej na końcu orszaku. Wówczas osoba prowadząca – Rudolf Czerwononosy przekazuje rogi i nos kolejnej drugiej osobie w orszaku i biegnie, by zająć miejsce na końcu. Nowym prowadzącym orszak jest właśnie osoba mająca czerwony nosek i rogi. Orszaki ruszają ponownie. Takie zatrzymanie powinno odbyć się kilkukrotnie. Jeśli są dwa orszaki, mogą rywalizować o to, który szybciej wykona polecenie.

Przykładowe działania -

*kłaśnięcie w rękę drugiej osoby,
puszczenie oczka,
podanie ręki,
"przybicie piątki"
dotknięcie się stopami,
puszczenie sobie buziaczka na odległość,
wspólny ukłon*

5. Lekcja I – nauka rysowania – „Zimowe plakaty” – wszystkich dzielimy na cztery grupy. Z przygotowanych materiałów plastycznych uczestnicy robią 4 plakaty tematyczne np „Gwiazdy i gwiazdki”, „Śnieżynki”, „Aniołki”, „Elfy świętego Mikołaja”
6. Lekcja II – nauka tańca - wszyscy stoją w jednym kole. W czasie gdy gra muzyka, przekazują sobie z rąk do rąk miotłę, pukając nią uprzednio o podłogę (tylko po puknięciu można przekazać miotłę kolejnej osobie). Osoba, która trzyma w rękach miotłę, gdy cichnie muzyka, odchodzi na bok. Zabawa trwa nadal. W ten sposób z całej grupy powinna zostać wyłoniona jedna osoba, która otrzyma miano mistrza tańca z miotłą.
7. Lekcja III – zabawa „TANIEC ZE WSTAŻKĄ” ** - każdy wybiera sobie z koszyka kolorową wstażkę. Mocuje ją do patyczka. Kiedy wszyscy już są gotowi, Śnieżynka włącza melodię. Uczestnicy zabawy tańczą wprawiając swoje wstażki w ruch, obserwują je w skupieniu. Na zakończenie uczestnicy zabawy mogą usiąść w kręgu i każdy po kolei mówi; *o czym myślał w czasie tańca.*
8. Lekcja IV – nauka śpiewania – każda z grup musi zaśpiewać znaną piosenkę na wybranej sylabie np. la, lo, me, ta....Mogą to być piosenki przedszkolne lub inne, bardziej znane
9. Lekcja V – nauka gry na instrumencie – wszystkim rozdajemy trąbki (urodzinowe). Każdy będzie grał na swojej trąbce przy znanej melodii (niekoniecznie przedszkolnej).
10. Lekcja VI – nauka biegania – zabawa „Raki” – grupę dzielimy na dwa zespoły, które ustawiają się w dwóch rzędach. Będą to zawody. Przy każdym zespole stoi krzesło, na którym umieszczamy pusty pojemnik. Około 10 metrów przed drużynami stoją dwa krzesła, na których są pojemniki z cukierkami. Zadaniem zespołów jest przeniesienie cukierki z jednego pojemnika do drugiego. Cukierki będą przeniesione za pomocą spinacza do bielizny. Każdy zespół ma po jednym spinaczu,

który zawodnicy będą sobie kolejno przekazywać. Każda osoba może przenieść tylko jeden cukierek. Zamiast spinaczy można użyć dużych łyżek. W nagrodę po zakończeniu zawodów grupy zjadają cukierki.

11. Lekcja VII – nauka cichego zachowania - zabawa „Kamień przyjaźni”
- Wszyscy siedzą w kręgu. Prowadzący zapowiada zabawę mówiąc, że *ma w ręku kamień przyjaźni, który sprawia, iż każdy kto go weźmie do ręki może być przyjacielem innych tak jak Mikołaj, który spełnia marzenia ludzi.* W ciszy kolejne osoby przekazują sobie kamień z rąk do rąk, oglądają w skupieniu i przekazują osobie z prawej strony, czekając i obserwując w ciszy pozostałych. Na zakończenie zabawy prowadząca podsumowuje zabawę i mówi wszystkim, że w naszej grupie jest wielu przyjaciół i że są tacy, którzy dopiero się nimi staną.
12. Przyjazd Mikołaja - powitanie gościa wspólnym tańcem
13. Wierszyk Mikołaja dla wszystkich dzieci - mówi Mikołaj (wierszyk zapisany na specjalnie udekorowanej kartce).
*Mikołaj chodzi po drogach i polach
a często zachodzi do przedszkola.
Gdy bierzecie moje prezenty,
Jestem wtedy uśmiechnięty,
Dziś powiem wam w sekrecie
Tajemnicę bo nie wiecie, .
Chociaż nikt nie widzi mnie
każde dziecko przecież wie.
Że Mikołaj uśmiechnięty,
Rozdaje dzieciom prezenty.
Więc zatańczmy wszyscy wkoło ,
Dalej bawmy się wesoło*
14. Wspólny taniec z Mikołajem
15. Konkurs dla odważnych – wchodzenie do worka Mikołaja na czas.
Dwie wybrane osoby mają wejść do dwóch dużych worków. Kto pierwszy to zrobi w nagrodę zatańczy z Mikołajem. Potrzebne będą dwie osoby, które będą pomagały w tej zabawie. Zadania mogą wykonywać dzieci i dorośli.
16. „Zimowa poleczka” – wszyscy robią duże koło. Mikołaj jest w środku koła. Śnieżynka wskazuje swoją różdżką kolejne dzieci, które wchodzą do kółeczka, aby zatańczyć przez chwilę wspólnie z Mikołajem. Każde dziecko powinno mieć możliwość zatańczenia.
17. Wręczenie podpisanych serduszek dla Mikołaja zrobionych wcześniej przez dzieci
18. – „Prezenty w mikołajowym worku” – Mikołaj losuje podpisane serduszka dzieci i w takiej kolejności rozdaje dzieciom prezenty. Mogą to być drobiazgi symboliczne lub większe prezenty, które wcześniej przygotowujemy sami lub z rodzicami. Każde dziecko otrzymuje prezent od Mikołaja.
19. Wspólne zdjęcie wszystkich Mikołajów i pożegnanie.

VI. INSCENIZACJA ŚWIATECZNA „BAJKA O CHOINCE”

Osoby występujące

- Narrator (osoba w okularach z książką w ręku, na fotelu),
- Maryja
- Osoba przebrana za oliwkę,
- Osoba przebrana za bananowiec,
- Osoba przebrana za palmę
- Osoba przebrana za choinkę,
- Aniołek

Scenografia – scena szopki betlejemskiej, rysunek lub szkielec szopki, fotel dla narratora,

-narrator - Moje kochane dzieci,
Był taki czas na świecie,
Że wcale nie było choinek, ani jednej,
i dzięcioł wyrwał sobie piórka z rozpaczy,
i płakała wiewiórka
co ma ogonek jak dymiący kominek.
Ciężkie to były czasy
Bo cóż to proszę was za życie. Na święta bez choinki?
Czyste kpinki.....

Ale nadstawcie uszy bo chcę wam opowiedzieć historię prawdziwą, która zdarzyła się bardzo, bardzo dawno temu w okolicach Betlejem, tam gdzie urodził się mały Jezus.
(w oddali słyhać jakieś hałasy. Do sali wchodzi drzewa i o czymś głośno dyskutują,)

-narrator - Co to ? co się dzieje? Dokąd oni wszyscy idą?

(zwracamy uwagę na głośno dyskutujące i zbliżające się drzewa, a w tym czasie na scenę z bocznego wejścia wchodzi Maryja z dzieciątkiem na ręku i siada przy szopce?)

Drzewa głośno rozmawiają

- palma - mówiłam, żeby jej nie brać, tylko przeszkadza, no nie mówiłam
- oliwka - ale tak prosiła,
- palma - oczywiście, ale teraz to z nią same kłopoty, nie nadaża, marudzi a mi się już moje liście palmowe całkiem zakurzyły (poprawia swoje liście)
- bananowiec - już mnie nogi bolą przez nią bo tak wolno idzie, no chodź szybciej

Drzewa idą i głośno dyskutują, za nimi idzie smutna choinka, mała, schylona ...

-palma - najwyżej ją zostawimy gdzieś, jeśli będzie tak marudziła. Śmieją się z choinki.

Drzewa stają w połowie sali

-oliwka - O! Już widać światła z Betlejem

-bananowiec - pasterze mówili, że Jezus narodził się w stajence. To chyba już niedaleko

Wszyscy przyglądają się, wypatrują a za nimi z tyłu choinka, też próbuje coś zobaczyć.

-choinka - dajcie i mnie zobaczyć, nic nie widzę

-palma - a co ty chcesz zobaczyć?

-oliwka - nic nie musisz widzieć a najlepiej jak tu zostaniesz i poczekasz na nas

Drzewa poprawiają swój wygląd.

-choinka - dlaczego nie mogę z wami iść?

-palma - ty??? Tylko spójrz na siebie, jesteś brzydka!! Spójrzcie na nią ha, ha, ha

-bananowiec - jesteś nieładna!!! I straszysz!

-choinka - ale dlaczego? Tak bym chciała z wami pójść

-oliwka- masz kłujące igły i brzydko pachniesz i cała jesteś.....jesteś...zielona... rozumiesz ,

-bananowiec - to już ci chyba wystarczy, a zresztą co ty dasz Jezusowi?

-oliwka - tak właśnie ty nic nie masz dla niego a każde z nas coś ma spójrz. I drzewa pokazują przed choinką że niosą dary do żłóbka.

narrator - zamilkła biedna choinka, słysząc takie straszne słowa i cichutko zapłakała. Tymczasem z oddali słychać już było śpiew Maryi, która tuliła do ramion swojego synka.

„Lulajże Jezuniu” Maryja może śpiewać.

Drzewa podchodziły blisko pyszniąc się swoim widokiem. Z oddali wszystko obserwowała choinka.

Narrator - tymczasem palma pokłoniła się przed żłobkiem i powiedziała-

- palma - ofiaruję Ci ten mój liść palmowy by chronił Cię od żaru, słońca i deszczu - składa swój liść, podchodzi oliwka

-oliwka - Panie , ja jestem drzewo oliwkowe, kłaniam Ci się i i daję ci wspaniałą, pachnącą oliwę w dzbanie. Stawia na podłodze dzban z oliwą i odchodzi na bok, podchodzi bananowiec.

-*bananowiec* - Królu największy nad królami, jestem drzewo bananowe, naginam swoich gałęzi i daję Ci wspaniałą słodycz żółte, przepyszne banany

- *narrator* – Zakołysały się dumne drzewa, ze tak hojnie obdarowały Jezusa, on uśmiechnął się do nich przyjaźnie a Maryja podziękowała wszystkim pięknie.

Tylko choinka, mała stała z boku, niepozorna, smutna, nie podeszła do żółbka, tylko spoglądała żałośnie i rzekła do siebie ze smutkiem:

- *choinka* – tak, palma, oliwka i bananowiec to naprawdę piękne drzewa. A ja jestem biedna i brzydka. Pewnie by się mnie mały Jezusek przestraszył. Zostanę tu żeby nie przeszkadzać innym i z daleka popatrzę

-*narrator* – lecz był ktoś, kto usłyszał słowa choinki. Był tomały aniołek (wychodzi anioł, podchodzi do choinki, bierze ją za rękę i mówi:

- *anioł* - – nie płacz choinko, spełni się twoje pragnienie.

W nagrodę za twoją skromność i dobroć tak cię przystroję wspaniale, ze zachwycisz samego Jezusa (w tym czasie anioł nakłada na choinkę lampki i łańcuchy aby świeciły)

narrator – I skinął na gwiazdki złote a one spłynęły z nieba i pomogły mu ubrać strojnje małą choinkę, tak, że stała się najpiękniejszym drzewkiem. I to na zawsze!!!!!! Dlatego gdy przychodzą święta Bożego Narodzenia stawiamy choinkę i stroimy ją w najpiękniejsze ozdoby.

Wspólny śpiew jakiejś piosenki o choince lub o świętach. Może być również melodia znana świąteczna. Choinka może tańczyć.

VII. „CHOINKOWY STYL” – POMYSŁ NA PRACĘ PLASTYCZNĄ

